

Emnespesifikk sensurguide MEVIT1010 Medieanalyse: Tekst og fortolkning H2019

Under "Kort om emnet" i emnebeskrivelsen står det:

"Dette er et analyseemne. Studentene skal gjennomføre 4 analyseemner hver på 5 studiepoeng. Analyseemnene ligger etter hverandre i første og tredje semester.

Ulike medier tilbyr et bredt spekter av tekster i vid forstand. Dette inkluderer medietekster som tv-serier, film, dataspill, nyhetsartikler, reklame og mye annet. En analytisk forståelse av medietekster er essensielt for å kunne fortolke medias meningsinnhold og virkning. Dette emnet fokuserer på humanistiske tradisjoner innen tekstfortolkning. Studentene blir introdusert for analyseverktøy og teoretiske perspektiver som kan anvendes til å analysere et bredt spekter av medietekster."

Denne beskrivelsen var vårt utgangspunkt da vi utviklet undervisningsopplegget for MEVIT1010 for høsten 2019. Vi prioriterte å formidle en analysemetode for analyse av medietekster.

Under "Hva lærer du?" i emnebeskrivelsen står det at man etter gjennomført kurs skal kunne:

Demonstrere kjennskap til sentrale humanistiske fortolkningstradisjoner

Vurdere akademiske tekstanalyser

Gjennomføre egen tekstanalyse

I undervisningen H2019 har vi lagt særlig vekt på det siste punktet. Vi har inkludert det å forholde seg til andres tekstanalyser i gruppepresentasjonen. Vi har også gitt studentene en enkel oversikt over sentrale humanistiske fortolkningstradisjoner. De forventes å kjenne til dette, men ikke særlig inngående. Det de forventes å kunne, er å gjennomføre en tekstanalyse, inkludert beskrivelse, analyse og fortolkning.

Kunnskap:

Vi har lagt vekt på tre grunnbegreper: tekst, genre, og medium. Vi har forsøkt å formidle at dette er begreper, perspektiver, måter å se og tenke på (snarere enn navn på ting).

Vi definerte begrepet 'tekst' som 'betydningsvev' og 'tekstanalyse' som analyse av denne 'vevens' betydningspotensial. Spørsmålet for en tekstanalyse er "Hva *kan* teksten bety?" (ikke, hva betyr den for publikum, eller hva ville produsenten at den skulle bety, men altså: hvilke muligheter har den til å bety). En tekstanalyse vil slik være en analyse av de betydningsmuligheter som teksten tilbyr, gjennom sitt språk, sin struktur, sine konvensjoner, sine genrer, sine fargekoder osv. En tekst kan ikke bety hva som helst, og enhver fortolkning må være forankret i de muligheter den konkrete teksten tilbyr. Det å understreke at et begrep om tekst innebærer et perspektiv er å si at når vi betrakter noe *som* tekst betrakter vi det mht tekstens betydningspotensial.

Videre introduserte vi studentene for et 'utvidet tekstbegrep', en utvidelse som historisk sett har vært fra høykultur (kunst) til lavkultur (populærkultur) og fra verbalspråklig tekst til alle typer betydningsvev (andre 'språk' eller semiotiske systemer). Vi formidlet at en slik utvidelse av tekstbegrepet også innebærer en utvidelse av *begrunnelsen* for å drive med tekstanalyse: fra en begrunnelse hvor man studerer en vanskelig tekst og diskuterer hvordan den kan fortolkes, til også studere lett forståelige tekster: Analyse av lette tekster er ikke for å finne ut *hva* de betyr, men *hvordan* de betyr, dvs. hva de spiller på. Populære tekster er særlig interessante fordi de sier noe om hvilke verdier og ideer som gjerne tas for gitt i et samfunn. Tekstanalyse kan slik forstås som en form for kulturanalyse.

Vi definerte 'genre' både som kategoriseringsmåte og som perspektiv på den enkelte medieteksten. Vi innførte Tzvetan Todorovs distinksjon mellom fire genreaspekter: 1) Semantisk aspekt (tema), 2) Uttrykksmessig aspekt (stil, form), 3) Syntaktisk aspekt (struktur, grammatikk) og 4) Pragmatisk aspekt (bruksaspekt) og lanserte disse genreaspekter som begrepslig hjelp til å analysere den enkelte medieteksten. Genre ble da altså innført som tekstanalytisk grep.

I tillegg til tekst og genre innførte vi begrepet 'medium' og satte det inn i en medievitenskapelig sammenheng av andre mediebegreper. Med henvisning til pensumlitteraturen ble det kort redegjort for tre mediebegreper: 1) Medier som kanal, 2) Medier som språk, og 3) Medier som miljø. Vi plasserte emnet MEVIT1010 primært i forhold

til kategorien 'Medier som språk' (hvor også språk er i utvidet forstand). I læreboken vi brukte ble denne kategorien av mediebegreper karakteriser som "*humaniora classic*" (Svendsen 2015 s.18). Språk (verbalspråk og 'utvidet') er kulturelt, materielt, har form, stil, grammatikk – og kan betraktes som et apparat for formidling. I tillegg knyttet vi an til "Medier som miljø" idet vi også vektla spesifikke mediers samfunnsmessige betydning (se Svendsen 2015 s.18).

Læreboken vi brukte var ikke optimal. Den traff emnets fokus ganske godt, men hadde ujevn akademisk kvalitet og lanserte for mange begreper, tema og forskernavn. Vi vil derfor ikke at læreboken som helhet skal betraktes som kilde til informasjon av hva studentene forventes å kunne til eksamen. Vi gjorde et utvalg fra boken, som vi ba dem lese særlig godt. Kan de mer enn dette, er det selvfølgelig et pluss. Om de derimot formidler faglige uklarheter som faktisk har sin kilde i læreboken, er det viktig at vi er obs på dette og ikke lar det trekke ned i vurderingen.

Ferdigheter:

Vi vektla altså å lære dem en metode for analyse av medietekster. Den går på tvers av ulike teoretiske tradisjoner. Den ble angitt i tre ledd:

1. Beskrive
2. Analysere
3. Fortolke

Studentene ble drillet i denne metoden. Utgangspunktet vil være et forskningsspørsmål. Dvs til eksamen vil det være en oppgave, som de vil ha som utgangspunkt for sin undersøkelse. De forventes så å kunne disponere oppgaven før de beskriver analyseobjektet mht det som er relevant for oppgaven. I denne beskrivelsen kan de bruke Todorovs fire genreaspekter hvis denne er til hjelp, men det er ikke et krav. Deretter forventes de å analysere objektet mht det som oppgaven spør om. Denne delen av oppgaven skal være lengst. Her vil Todorovs fire genreaspekter være anbefalt, men ikke et krav. Til slutt innebærer oppgaven et fortolkningsledd hvor forskningsspørsmålet besvares. Fortolkningen skal være forankret i beskrivelsen og analysen.

Pensum: Palle Schantz Lauridsen og Erik Svendsen (2017): *Medieanalyse* (Fredriksberg: Samfundslitteratur)

Verkpensum:

Capa, Robert ([1936] 23. august 2014) "The Falling soldier" [fotografi]. Tilgjengelig via *Rare Historical Photos* [nettsted/blogg]. Hentet 15.08 2019, fra <https://rarehistoricalphotos.com/falling-soldier-1936/> (Lenker til en ekstern side.)

Dagsrevyen (22. august 2019), NRK1 (NRK, Norge) [Nyhetssending]. Tilgjengelig via *NRK TV* [nettsted] fra og med 22.08 2019. Hentet 22.08. 2019, fra <https://tv.nrk.no/serie/dagsrevyen> (Lenker til en ekstern side.)

Én by - ett lag (Byrå: Oktan, kunde: SK Brann), http://annonser.bt.no/flash/bt_prisen/bilder/Alle%20helsider.pdf. Denne reklamekampanjen fikk BT-prisen for beste avisannonsering i 2013, http://annonser.bt.no/flash/bt_prisen/sider/historikk.html (Lenker til en ekstern side.)

Haugan, Sofia (2018) *Røverdatter* (produsent: Carsten Aanonsen, Indie Film AS, Norge) [dokumentarfilm]. Tilgjengelig via *NRK TV* [nettsted] fra 01.12 2018 til 28.11 2021. Filmen er også tilgjengelig på NRK TV-app og på DVD og Blu-Ray. Hentet 15.08, fra <https://tv.nrk.no/program/KOID75003317> (Lenker til en ekstern side.)

Sherlock (2012), «The Hounds of Baskerville» (BBC, Storbritannia) [TV-serie, sesong 2, episode 2]. Tilgjengelig via *Netflix* [tilbyder av medietjenester]. Hentet 18.08, fra <https://www.netflix.com/title/70202589>

Deler av verkspensum ble gjennomgått på forelesningene, og dannet også det empiriske grunnlaget både for gruppepresentasjonene og eksamen.

Eksamenssettet består av tre eksamensoppgaver studentene kan velge mellom. Alle oppgavene går ut på å analysere en av tekstene på verkspensum på samme måte som studentene har øvd på i forelesningene og gruppepresentasjonen. Alle oppgavene inneholder et forskningsspørsmål som spesifiserer hva studentene skal legge vekt på i sin analyse. Analysene forventes å inneholde både beskrivelse, analyse og fortolkning. Studentene kan dessuten gjøre bruk av Todorovs sjangeraspekter der dette måtte være relevant, men dette er ikke et krav. Det forventes at studentene svarer på forskningsspørsmålet, og gode besvarelser vil også inneholde definisjoner av begrepene som inngår i forskningsspørsmålet. Gode besvarelser vil også demonstrere at studentene vet forskjell på beskrivelse, analyse og fortolkning, og for å få full uttelling på karakterskalaen kreves det at studentene ikke bare beskriver og diskuterer, men at diskusjonen underbygges av de funn som gjøres i analysen.

A (fremragende)

Svarer på forskningsspørsmålet gjennom selvstendige, klare og interessante resonnementer, som underbygges av de funn som gjøres i analysen. Dyp forståelse av forskjellen på beskrivelse, analyse og fortolkning som demonstreres i praksis. Rikholdige observasjoner i analysedelen og presise definisjoner av de begrepene som inngår i forskningsspørsmålet.

Klart og presist språk, klare sammenhenger, svært godt fokusert og gjennomgående god struktur. Sterk analytisk kompetanse. Besvarelsen er godt dimensjonert for eksempel ved at besvarelsens form (bl.a. lengden) er tilpasset innholdet. Originale og interessante anslag.

B (meget god)

Svarer på forskningsspørsmålet på en meget god måte. Tilfredsstillende de fleste, men ikke alle kriteriene i kategori A. Det forutsettes gode resonnementer og gjennomgående godt gjennomførte analyser som demonstrerer at studentene forstår forskjellen på beskrivelse, analyse og fortolkning. Velforståtte definisjoner av begrepene som inngår i forskningsspørsmålet, meget god vurderingsevne og selvstendighet. Språklig klarhet, god struktur og god tilpasning mellom form og innhold.

C (god)

Svarer på forskningsspørsmålet, men ikke alt er like relevant. God forståelse av forskjellen på beskrivelse, analyse og fortolkning, men den praktiske gjennomføringen kan tyde på at forståelsen av de tre kategoriene er noe usikker, eventuelt at analysen fremstår mindre rikholdig enn den kunne ha vært, eller at analysefunnene ikke brukes til å understøtte fortolkningene. Gode definisjoner av begrepene som inngår i forskningsspørsmålet, men noe varierende presisjonsnivå. Noen uklarheter mht språk eller struktur. Tilfredsstillende på de fleste punkter.

D (brukbar)

Tydlig forsøk på å besvare forskningsspørsmålet, noe er relevant, men også noe som er irrelevant, unødvendig, feilaktig eller mangelfullt. Demonstrerer usikker forståelse av forskjellene mellom beskrivelse, analyse og fortolkning, eventuelt for mye beskrivelse og for lite analyse, eventuelt at det hoppes direkte fra beskrivelse til fortolkning uten at fortolkningen underbygges av analysen. Til dels mangelfull analyse, ikke så rikholdig som forventet. Nokså god kjennskap til begrepene som inngår i forskningsspørsmålet, men upresist. Noe uklarheter i struktur og språk. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.

E (tilstrekkelig)

Anslag til å besvare forskningsspørsmålet, men svært lite av besvarelsen er relevant og godt. Mangelfull forståelse av beskrivelse, analyse og fortolkning, både når det gjelder forskjellen mellom disse og gjennomføringen av selve analysen. Upresise eller mangelfulle definisjoner av begrepene som inngår i forskningsspørsmålet. Besvarelsen er ustrukturert i formen. Tilfredsstillende bare minimumskravene. Liten grad av selvstendighet.

F (stryk)

Besvarer ikke forskningsspørsmålet. Dokumenterer ikke forståelse av beskrivelse, analyse og fortolkning. Svært mangelfull analyse eller manglende analyse. Lav eller svært mangelfull forståelse for begrepene som inngår i forskningsspørsmålet. Holder ikke universitetsnivå, upresist/umodent språk, uklare resonnementer, uklar struktur, manglende vurderingsevne og selvstendighet.